

VINDZORAS (WINDSOR), ONTARIO

Vindzoras yra Ontario provincijos pietuose, prie sienos su JAV. Lietuviai į šį miestą atvyko jau 1927-28 metais, tačiau daugiausia imigrantų apsigyveno 1948 m. ir ypač 1950-52 metais.

KLB. Vindzoro lietuviai KLB apylinkę laiko įsteigta 1950 m. balandžio mėn., kai 34 lietuviai, susirinkę Zatorskių bute, nutarė įkurti KLB Vindzoro apylinkę ir tam reikalui sudarė “Laikinąjį organizacinį komitetą” (LOK).

Vindzoro KLB suorganizavo IV-ąją ir IX-ąją Kanados Lietuvių Dienas, 1956 ir 1962 metais. IV –ajai Kanados Lietuvių Dienai vadovavo V. Barysas. IX-osios Kan. Liet. Dienų komitetui vadovavo M. Kizis. KLB organizuodavo Vasario 16-osios, Motinos Dienos, Birželio 14-osios trėmimų ir kitus minėjimus, pravedavo rūbų rinkliavas Suvalkijos lietuviams, dalyvaudavo mieste ruošiamame “Freedom Festival”. Taip pat nuolat kviestos tautinių šokių, muzikantų ir dramos mėgėjų grupės iš Toronto, Hamiltono, Detroito.

Vindzoro, kaip ir kitų KLB apyl. veikloje, akcentuotas Lietuvos vardo ir jos okupacijos išgarsinimas, nes naujai atvykusieji lietuviai matė, kad vietiniai žmonės apie Lietuvą net nebuvo girdėję. IV-osios Kanados Liet. Dienos metu Vindzoro miesto burmistras pirmą kartą Kanadoje paskelbė “Lithuanian Day”, ir Kanados valdžios ministeris Paul Martin sveikino lietuvius. Buvo palaikomi ryšiai su žiniasklaida: CBE radijo ir “Daily Star” laikraščiu. 1959 m. rašoma: “Beveik kas šeštadienį per “Traditional Echoes” [CBE radijo] programą girdime liet. muzikos ir dainų, o ypatingesnėm progom, pavyzdžiui, Liet. Nepriklausomybės šventės, visas tos programos pusvalandis būna skiriamas Lietuvos istorijos bei liet. muzikos ir dainų išgarsinimui. . . Ši programa yra transliuojama per visą CBC [Kan. nacionalinio radijo] radijo tinklą ir girdima visoje Kanadoje ir daug kur Amerikoje.” “Vindzoro apyl. valdyba šią mums labai naudingą programą ne tik rėmė, bet kada tik buvo pavojus, kad galime jos netekti, visada išeidavo kovoti, kad tai neįvyktų. Rašydavo laiškus įvairiems CBC pareigūnams, kreipėsi į liet. organizacijas, kad jos irgi tai padarytų. . . “Radijo programa dažniausiai rūpindavosi Petras Januška.

KLB apylinkės pirmininkai: E. Zatorskis, P. Januška, Vyt. Kačinskas, Eugenija Butavičienė, P. Dumčius, dr. Česlovas Kuras, V. Čerškus, Paulius Kuras, V. G. Pacevičius-Carruthers, Č. Kuras.

Mokykla. “Vindzoro apyl. Marijos Pečkauskaitės vardo mokykla” (žr.)

Bibliotekos. 1955-56 m. veikė KLB apyl. organizuotas knygynėlis, kurio vedėja buvo O. Ražauskienė.

Organizacijos. Maž. Liet. Bičiuliai, Ateitininkai, Skautai, Vasario 16-osios Gimnazijos rėmėjų būrelis, Lietuvių Fronto bičiulių skyrius, (visus žr. atskirai, pagal organizacijas) “Vindzoro apyl. choras” (žr.), “Vindzoro mergaičių kvartetą” (žr.), “Aušros” vadovė – V. Tautkevičienė.

Parapijos. žr. “Šv. Kazimiero parapija, Vindzoras”.

Statistika. Remiantis 1951 m. Kanados valdžios statistika, Vindzore buvo 265 lietuviai. 1961 m. pokario imigrantų buvo apie 150 asmenų, prieškarinių imigrantų “dar mažiau”. 1971 m. pranešta KLB tarybos suvažiavimui, kad “Vindzoro apylinkėse (Tillbury, Leamington, Kingsville, Chatham) gyvena apie 210 lietuvių. Parengimuose atsilankiusiųjų netrūksta, bet į visuotinius susirinkimus neateina.” 1984 m. KLB kultūros komisijai pranešta, kad apylinkėje gyveno 150 lietuvių, “aktyvumo procentas” 46%.

“Lithuanians in Canada” p.64 ir 252; II LD p.56-57; III LD p. 87; IV LD p.96; V LD p.124; VI Kan. LD; IX LD p.28; VII LD p.75; VIII LD p.76-77; IX LD; XXIX LD p.27; LE t. X p.413; Kan. Liet. Arch. KLB suvaž. dokum. 16-O.II.4, 16-O.II.6, 16-O.II.19.